

Zaak 156

Uitspraak inzake een klacht van [a], [b] en [c], auteurs respectievelijk uitgever van het werk 'Busje komt zo', tegen [d], auteur van het werk 'Zachte G, Harde L'.

---

1. Bij brief van 10 maart 2010 wendt de heer [ ] zich namens [a], [b] en [c] (hierna te noemen 'klagers') tot de Vaste Commissie Plagiaat (hierna te noemen 'VCP') met het volgende. Klager meent dat het werk 'Zachte G, Harde L', gecomponeerd door [d], gelijkenis vertoont met het door klagers gecomponeerde respectievelijk uitgegeven werk 'Busje komt zo'. Naar de mening van klagers is er sprake van plagiaat.

2. Aan de administratie van Buma/Stemra zijn de volgende gegevens ontleend:

Het werk 'Busje komt zo' is gecomponeerd en van tekst voorzien door [a] en [b] en wordt uitgegeven door [c]. Allen zijn deelnemer van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 9 juli 2005.

Het werk 'Zachte G, Harde L' is gecomponeerd en van tekst voorzien door [d], deelnemer van Buma/Stemra.

Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 16 maart 2010.

3. Voorzover van belang voor de beoordeling van de zaak beschikt de VCP over afschriften van de volgende stukken:

- o Documenten uit administratie Buma/Stemra met betrekking tot de werken
- o Klacht van [ ] namens de heren [a] en [b]
- o E-mailwisseling met [ ] van 6 en 7 juli 2009
- o Brief aan de heer [d] van 17 maart 2010
- o Brief aan [ ] van 17 maart 2010
- o Brief aan de heer [d] van 23 maart 2010
- o Emailwisseling met de heer [ ], [ ]
- o Emailwisseling met de heer [d]
- o Verweerschrift van 8 juni 2010 + nagekomen stukken (inclusief geluidsopname)

4. Klager heeft de op grond van artikel 6 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra vereiste waarborgsom van € 1362,- betaald.

5. Voor de behandeling van de zaak was de VCP als volgt samengesteld:

Prof. mr J. H. Spoor, Voorzitter
T. Eijk, lid
B. van der Linden, lid
W. de Ruiters, lid
B. Zimmermann, lid
J. Haanstra, lid

6. De zitting werd gehouden op 23 juni 2010. Namens klagers waren aanwezig:

De heer [ ], directeur [ ] en de heer [a], auteur.

Namens de beklagde waren aanwezig: De heer [d], auteur, de heer [ ], advocaat en de heer [ ], advocaat.

7. De VCP verklaart zich bevoegd van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een geschil zoals omschreven onder artikel 4 lid 1 onder a van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra.

8. De klacht wordt als volgt onderbouwd.

Allereerst bevreemdt het klagers dat ondanks het feit dat op de single van het werk 'Zachte G, Harde L' de heer [ ] uitdrukkelijk als componist staat vermeld, hij toch het werk niet claimt. Opmerkelijk is dat de heer [ ] zich nu juist bezig houdt met het vervaardigen van zogenoemde 'mash ups' van werken, waarbij bestaande werken worden gecombineerd.

Klagers benadrukken dat het indienen van deze plagiaatklacht geen strategische zet is geweest. Zij zijn er door collegae op gewezen dat de liedjes op elkaar lijken en hebben vervolgens, na ruggespraak met EMI, een klacht bij de VCP ingediend. Vervolgens hebben de media contact gezocht met klagers, klagers zelf hebben nooit ruchtbaarheid aan de zaak willen geven.

Voor wat betreft de gelijkenis tussen de werken 'Busje komt zo' en 'Zachte G, Harde L', is opvallend dat beide werken in de toonsoort F groot zijn geschreven. Hoewel dat in eerste instantie niet ter zake doende lijkt, moet worden opgemerkt dat deze toonsoort bij het componeren van 'Busje komt zo' bewust is gekozen op basis van de toonsoortenkenmerken van Johan Mattheson. Klagers zijn er van overtuigd dat de gekozen toonsoort een zekere rol heeft gespeeld bij het succes van 'Busje komt zo', hetgeen mogelijk ook geldt voor 'Zachte G, Harde L'. Daarnaast zijn de akkoordenschema's van zowel de coupletten als de refreinen van beide werken vrijwel gelijk, met uitzondering van de 13e en 14e maat van de refreinen.

Het meest opvallend is echter de gelijkenis tussen de melodielijnen van de werken. Met name de melodie van beide coupletten is identiek. Door de melodie van beide coupletten in één balk te noteren, wordt aangetoond dat deze melodielijnen zowel voor wat betreft de noten als voor wat betreft het ritme, vrijwel overeenstemmen. Voor de refreinen geldt dat de melodie van het refrein van 'Zachte G, Harde L' de tweede stem (op de tert) van de melodie van het refrein van 'Busje komt zo' volgt. Het ritme van de melodietjes van beide refreinen verschilt weliswaar, maar dit verschil volgt logischerwijs uit het verschil in metrum van beide teksten. Naar de mening van klagers laat beklagde ten onrechte de gelijkenis tussen de refreinen buiten beschouwing.

Tenslotte merken klagers op dat er zeker meerdere liedjes zullen zijn geweest die op het liedje 'Zachte G, Harde L' lijken, maar 'Busje komt zo' is een grote hit geweest. Het is dus aannemelijk dat 'Busje komt zo' als uitgangspunt is genomen bij het componeren van het werk 'Zachte G, Harde L'. Ten aanzien van het door beklagde aangevoerde ontbreken van oorspronkelijkheid van het werk 'Busje komt zo', geven klagers toe dat hun compositie weliswaar eenvoudig is maar zij het werk als geheel auteursrechtelijk beschermd achten.

Klagers concluderen dat het metrum, de melodie en de toonsoort van beide werken dermate overeenstemmen, dat er geen sprake kan zijn van toeval.

Beklaagde voert in het verweer de volgende argumenten aan.

In het algemeen stelt beklagde erg veel hinder te hebben ondervonden van onderhavige plagiaatklacht en zelfs schade te hebben geleden. Gelet op de gang van zaken en de aandacht van de media, vraagt beklagde zich af of klagers niet louter om publicitaire redenen deze zaak bij de VCP aanhangig hebben gemaakt.

Beklaagde erkent dat er overeenkomsten tussen de werken 'Busje komt zo' en 'Zachte G, Harde L' bestaan. Uit de analyse van beide werken volgt dat deze overeenkomsten bestaan in 5 maten van de melodie van de werken alsmede in de harmonieën van de coupletten van de werken, waarbij in beide werken gebruik wordt gemaakt van een akkoordenschema 1-V-V-1-1-IV-1-V/1. Genoemde elementen zijn echter algemeen bekend en er zijn verscheiden werken aan te wijzen waarbij gebruik wordt gemaakt van genoemd akkoordenschema en/of de betreffende melodie. Aangezien deze elementen derhalve niet oorspronkelijk zijn, genieten zij geen bescherming uit hoofde van het auteursrecht.

Zoals door klagers ook al aangegeven, vertonen de refreinen van de werken echter grote verschillen. Het refrein is nu juist het meest kenmerkende element van beide werken, zodat kan worden gesteld dat, gelet op het ontbreken van overeenstemming, op het meest belangrijke onderdeel van de werken geen sprake kan zijn van inbreuk op het auteursrecht.

De gelijkenis van de toonsoort van de werken kan eveneens geen inbreuk op het auteursrecht opleveren, daar de beperkte keuzemogelijkheid bij toonsoorten met zich meebrengt dat er bij de keuze van een toonsoort nauwelijks sprake kan zijn van weergave van een persoonlijke visie of ordening van een componist.

Beklaagde concludeert dat de elementen waarop klagers zich beroepen enerzijds geen gelijkenis vertonen, zoals het refrein, of anderzijds algemeen bekend en dus niet oorspronkelijk zijn. Derhalve dient de klacht ongegrond te worden verklaard.

9. De VCP overweegt als volgt.

De VCP constateert dat de coupletten van de werken 'Busje komt zo' en 'Zachte G, Harde L' een zekere gelijkenis vertonen. Deze gelijkenis is voornamelijk gelegen in het gebruik van een I-V-I-IV-I progressie als harmonische ondersteuning alsmede in de melodische lijn van de coupletten. Voornoemde akkoordprogressie is echter als gemeengoed aan te merken, net als bijvoorbeeld een bluesschema, en derhalve ontbreekt aan betreffende progressie de voor auteursrechtelijke bescherming vereiste oorspronkelijkheid.

De bijbehorende melodieline in beide werken is, uitgaande van het akkoordenschema, zeer voor de hand liggend, waardoor in dit compositorisch element niet of nauwelijks het persoonlijk stempel van de maker tot uiting komt.

Voor wat betreft de refreinen van de werken merkt de VCP op dat de door klagers aangevoerde gelijkenis met de tweede stem van het refrein van het werk 'Busje komt zo' niet is aangetoond. In tegenstelling tot de door klagers overgelegde notenweergave van het refrein van het werk 'Busje komt zo', vertoont de tweede stem die kan worden waargenomen in de opnamen van dit werk geen gelijkenis met de melodie van het refrein van het werk 'Zachte G, Harde L'.

In lijn met het voorgaande merkt de VCP op dat de oorspronkelijkheid van het werk 'Busje komt zo' niet zozeer tot uiting komt in de muzikale componenten, maar veeleer in de tekst van het werk. De teksten van de werken vertonen echter geen enkele gelijkenis en maken ook geen deel uit van de klacht.

De VCP oordeelt dat de overeenstemming tussen de werken is gelegen in compositorische elementen die vanwege het ontbreken van oorspronkelijkheid dan wel het persoonlijk stempel van de maker, geen auteursrechtelijke bescherming genieten. Derhalve is er geen sprake van inbreuk op het auteursrecht van klagers.

Tijdens de zitting heeft de raadsman van beklagde de VCP tevens verzocht om klager, indien de klacht mocht worden afgewezen, te veroordelen in de door zijn cliënten gemaakte proceskosten, zulks overeenkomstig dan wel naar analogie van artikel 1019h Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Naar het oordeel van de VCP is zij tot een zodanige veroordeling evenwel niet bevoegd. Het VCP-reglement voorziet niet in de mogelijkheid om een partij te veroordelen tot betaling van een bedrag aan de andere partij; de VCP kan de in het ongelijk gestelde partij slechts veroordelen tot betaling van (een deel van) de kosten van behandeling van de klacht, waarmee bedoeld wordt op de door Buma en Stemra gemaakte kosten. Blijkens artikel 10, 6e lid, strekt de uitspraak van de VCP partijen - afgezien van het in artikel 12 geregelde geval, dat zich hier niet voordoet - (slechts) tot niet-bindend advies. De uitspraak levert geen zelfstandige titel op, op grond waarvan een partij rechten kan doen gelden jegens de andere partij. Ook kan de behandeling van een klacht door de VCP niet worden beschouwd als een maatregel, procedure dan wel rechtsmiddel die c.q. dat noodzakelijk is ter handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in de zin van artikel 1 van Richtlijn 2004/48/EG van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Een in het gelijk gestelde partij die van oordeel is dat zij schade heeft geleden

door de handelwijze van de andere partij, waaronder schade, bestaande uit kosten die zij heeft gemaakt in het kader van de procedure voor de VCP, kan zondig in een civiele procedure vergoeding daarvan vorderen.

10. Uitspraak doende

- a. De VCP verklaart de klacht ongegrond en beslist dat het werk 'Zachte G, Harde L' geen inbreuk maakt op het werk 'Busje komt zo'.
- b. De VCP veroordeelt de klagers tot betaling van € 1362,- , hetgeen een gedeelte van de kosten van behandeling van deze zaak is. Op grond van artikel 11 lid 5 van het VCP-Reglement zal dit bedrag worden verrekend met de door klager gestorte waarborgsom.
- c. De VCP zal deze uitspraak ter beschikking stellen van de directie van Buma en Stemra, opdat deze naar aanleiding van de uitspraak de nodige maatregelen kan treffen en eventueel tot publicatie zal kunnen besluiten.

Aldus gedaan te Hoofddorp op 23 juni 2010,

Mr. J.H. Spoor
Voorzitter

Mr O. Meijer
Secretaris